

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО СТРАТЕГУВАННЯ

Котенок Д.М.

канд. економ. наук, доцент

Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», kotenokdariya@gmail.com

Процеси стратегування на макрорівні незмінно супроводжуються орієнтацією на економічні показники як ключові параметри, що визначають рівень соціально-економічного розвитку країни, її економічний потенціал і загальну ідеологію національного природокористування. Прискорена динаміка розвитку еколого-економічної ситуації в Україні актуалізує проблему системного підходу до розв'язання проблем раціонального природокористування в контексті сталого розвитку, в якому б знайшло своє місце врахування проявлення екологічних втрат в загальних результатах діяльності економічних систем.

Активні спроби переорієнтації механізмів управління розвитком національних соціально-економічних систем на забезпечення сталого розвитку відбуваються в руслі глобального бачення цілей сталого розвитку з чітко визначеною системою цілей, яке було сформоване й документально підтверджене Організацією Об'єднаних Націй наприкінці минулого століття. Після розроблення універсальних рамок Цілей Розвитку Тисячоліття (ЦРТ) у багатьох країнах світу було здійснено адаптацію ЦРТ та встановлено цільові показники розвитку з урахуванням специфіки національної ситуації. Україна приєдналася до «Декларації тисячоліття» ООН і взяла на себе зобов'язання досягти ЦРТ до 2015 року. Нові орієнтири розвитку були затверджені у вересні 2015 року Підсумковим документом Саміту ООН зі сталого розвитку «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», який відбувся в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку. У вересні 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР) [1].

Досягнення тріади різновекторних цілей (економічних, соціальних та екологічних), збалансованість яких забезпечує сталий розвиток соціально-економічних систем різних рівнів управління, виражене у 86 завданнях розвитку та 172 показниках для моніторингу їх виконання. Водночас національна система ЦСР, що добротро розроблена на основі використання широкого спектру інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів, не враховує, на нашу думку, комплементарної якості в досягненні ЦСР. Так, за результатами багатьох (переважно зарубіжних) досліджень був виявлений безпосередній вплив якісних параметрів природно-ресурсного потенціалу країни на динаміку макроекономічних показників зростання, передовсім, валового внутрішнього продукту (ВВП). Вченими доведено, що вичерпування природного капіталу має враховуватися у макросистемі національних рахунків та міжнародному балансі платежів. Інтерналізація екологічних витрат (включення їх у собівартість і ціну продукції) змусуватиме платити за природний капітал виробників, які забруднюють або збіднюють природне життєве довкілля [2, с. 5 - 6]. В кінці минулого століття вченими були закладені основи розробки комплексних показників господарювання: індекс стійкого економічного добробуту (Cobb, 1989), справжній індикатор прогресу (Cobb et al., 1995), індекс економічного добробуту (Osberg and Sharp, 2002), показник стійких чистих вигод (Lawn and Sanders, 1999). Незважаючи на те, що більшість таких робіт мала науково-дослідницький характер, вони справили значний вплив на статистичну роботу в руслі доповнень до деяких основних показників в рамках офіційної статистики. Яскравим підтвердженням чітких намірів активізації європейської статистичної спільноти щодо розвитку статистики ЦСР стало впровадження «дорожньої карти» Статистики цілей в області стійкого розвитку. У червні 2017 року на 65-ій пленарній сесії Конференції європейських статистиків, що проводиться під егідою Європейської економічної комісії та Статистичної комісії ООН була поставлена задача до 2030 року розробити в доповнення до показника ВВП й інші показники вимірювання прогресу у справі забезпечення стійкого розвитку [3, с. 5].

Цілком очевидно, що показник «зеленого» ВВП може стати корисним індикатором впливості економічної діяльності щодо забруднення навколишнього природного середовища та уточнення реальних обсягів і темпів розвитку економіки як на загальнонаціональному, так і регіональному рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititia/tsili-staloho-rozvytku>
2. Дейлі Герман. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку/Переклад з англ.: Інститут сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
3. Выдержка из «дорожной карты» Конференции европейских статистиков по статистике целей в области устойчивого развития // Экономический и Социальный Совет. Европейская экономическая комиссия. Конференция европейских статистиков. Шестьдесят пятая пленарная сессия, Женева, 19–21 июня 2017 года/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/stats/documents/ece/ces/2017/CES_2_RUS.pdf